

2020 – ANUL IORGA, ANUL SĂMĂNĂTORIȘTILOR (XXXIX):

Parabola Sămănătorului - Din public vie un ecou...

- „Politicianismul” în mișcarea literară! - publicul are nevoie și e lacom?

Anul Iorga
Anul sămănătoristilor

Partea științifică a „Sămănătorului” 1872 1925

... am ajuns și noi Romîni să simțim necesitatea de a ceti ...

... a spune pe înțelesul tuturor ce a făcut și ce s'a făcut de alții în anumite cîmpuri de știință, e o contribuție nobilă din parte-i față de neam ...

acad. Gheorghe Munteanu Murgoci

publicul are nevoie și e lacom de cunoștințele ce ele îmbiel!

Din public vie un ecou, **Iar noi răspundem:**
O spuneți ce-i mai prost din două: Pacea vouă,
Curentul de la “Viața Nouă”, Destul de proaste-s
Ori viața din “Curentul Nou”? amîndouă.

Parabola Sămănătorului 1866 1918

Și, dacă-i lași Tu, Doamne-așa mereu,
Din mîna cui să simt'aceștia frîul?

George Coșbuc

„Politicianismul” în mișcarea literară

șagunism - tribunism - sămănătorism

un organism social
prin cultură

Continuăm reproducerea articolului «Partea științifică a „Sămănătorului” – lămuriri-», apărut în „Sămănătorul” (nr. 52, 24 dec.1906): «Cînd e vorba de reviste de popularizarea unor anumite părți din știință, chestiunea e și mai grea. Și cu toate astea **am ajuns și noi Romîni să simțim necesitatea de a ceti**, curiozitatea de a ști ce se petrece în lume și nerăbdarea de a afla ce se mai dobîndește de omenire, pe alte tărîmuri de activitate spirituală. Dar dacă rămînem numai în cîmpul științei și chiar numai în cuprinsul neamului nostru, chestiunea are, pe lîngă actualitate, și importanța ei deosebită. Noi Romîni, de și sîntem un popor tînăr în ce privește cultura, sîntem totuși tîrîți de ani; noi avem azi năzuința – în multe direcții chiar puțința – de a fi la același nivel cu Austria, cu Franța ori cu Anglia; dar la noi mai mult ca ori unde în occident, între omul de știință și publicul doritor de a ști, e o mare depărtare. Noi avem universități cu zeci de profesori de științe, avem institute speciale – societăți de științe, avem Academia ..., dar cine știe care este locul acestor oameni și institute în cîmpul de azi al științei? Și mai ales cine știe pentru ce au fost înființate și ce au produs aceste institute pentru țară, pentru neam și pentru știință? **Se spune de obicei: că știința nu e accesibilă ori-cui**, că în orizontul ei neguros nu poate pătrunde ori-cine; iar omul de știință e prea ocupat cu cercetările lui, pentru a-și pierde timpul cu explicarea nouilor descoperiri pentru marele vulg. Aceasta-i adevărat, dar numai în parte. Mai întîi nu e numai decît nevoie ca cine-va să fie peste măsură de cult, sau dotat cu un dar supranatural, pentru a înțelege variatele rezultate științifice. E chestiunea de modul cum sînt prezentate acele fapte, cum sînt spuse; și apoi nu ori-ce e tot una de interesant și demn de popularizat. Cît privește omul de știință – mai ales în țara noastră –

el ar trebui să fie convins, că **a spune pe înțelesul tuturor ce a făcut și ce s'a făcut de alții în anumite cîmpuri de știință, e o contribuție nobilă din parte-i față de neam ca și față de știință.** Conduși de aceste judecăți ne-am hotărît să introducem în „**Sămănătorul**” o parte științifică. Credem că și în această parte ca și în literatură *Sămănătorul* își îndeplinește o datorie simțită de public. Ce-i drept, azi mai sînt două reviste de popularizarea științei: „**Natura**” și „**Viața științifică**”, care deși tinere – intră numai în al doilea an – contribuiesc cu temeiu la ajungerea scopului ce ne propunem și noi. Pe de altă parte multe reviste literare – „**Convorbirile**”, „**Viața romînească**”, etc. – dau din cînd în cînd articole de vulgarizarea științei. Apariția și persistența acestor reviste sînt tocmai un semn că **publicul are nevoie și e lacom de cunoștințele ce ele îmbie.** Alătura de ele venim și noi să ne dăm obolul nostru neamului și pe acest tărîm, și să înlesnim cetitorilor noștri ajungerea acelor orizonturi, pe care diferite piedici ori prejudecăți le făceau inaccesibile. În această parte a „**Sămănătorului**” ne propunem a publica mici articole pe înțelesul tuturor asupra ori-cărora chestiuni științifice interesante, care la noi sau în străinătate sînt la ordinea zilei. Vom căuta să ținem în curent pe cetitorii noștri cu tot ce ce produce pe terenul științific la noi în țară, sau în străinătate în legătură cu țara noastră. (n.a.: ... rugăm toate redacțiile revistelor științifice din țară și pe diferiții autori științifici să ne trimeată publicațiunile lor). Precum în domeniul literaturii, al limbei și al istoriei romîne „**Sămănătorul**” e un informator conștiincios și îndrumător, sperăm că va fi și în acela al științei. Această sarcină e grea, o știm, dar credem că alătura de noi vom avea mulți din aceia ce sînt stăpîni în anumite ramuri de activitate științifică și ne vor ușura astfel sarcina. Pînă aci programul nostru e identic cu al celorlalte reviste de popularizarea științei. Noi sperăm să ajungem,, cel puțin în viitor, și la îndeplinirea unui al treilea punct, anume: de a arăta adevărata valoare a fiecărei lucrări din domeniul accesibil publicului. Vom expune adevăratele mărgăritare ale științei romîne, vom indica slăbiciunile și scăderile lucrărilor pripite ori începătoare, și vom trata cum trebuie lucrările acelor autori pseudoștiințifici, cari și în știință sînt tot așa de frecvenți ca în literatură. **G. Munteanu - Murgoci.**» Autor era reputatul acad. **Gheorghe Munteanu Murgoci (1872-1925), fondatorul pedologiei ca știință în România.** Geolog și mineralog, doctor în petrografie, savantul a publicat articole in „**Sămănătorul**”, el fiind – alături de Nicolae Iorga și Vasile Pârvan – **fondator al Institutului de Studii Sud-Est Europene.** Polemica între revistele vremii avea și accente „poetice” („**Sămănătorul**” 49, 4 dec.1905): **«RĂSPUNSURI: Din public vie un ecou,/ O spuneți ce-i mai prost din două:/ Curentul de la “Viața Nouă”,/ Ori viața din “Curentul Nou”?/ Iar noi răspundem: Pace vouă,/ Destul de proaste-s amîndouă.».**

Invităm cititorii să descopere poezia „**Parabola Sămănătorului**”, a fondatorului acestei reviste („**Sămănătorul**” nr. 17 - 18 din 20 aprilie 1907) : «Evang. Marcu, Cap.4 și Mateiu, 13: **Vorbind apoi, a zis Mîntuitorul:/ „Căzu din boabe-o parte pe cărări,/ Și paseri au venit, de sus cu zborul,/ Și-obraznice-au mîncat și-au dus în zări/ Atîta grîu! Și-Amin, Amin zic vouă,/ Că'n minte am slujbașii-acestei țări./ Din boabe-o parte'n loc fără de rouă/ Crescînd peri, dar el de vină nu-i,/ Căci Tatăl vrea, și-a Lui e că nu plouă./ Căzu'n tre spini o parte, și-o văzu/ Perind de spini și umbră și cucută,/ Și-Amin vă zic, c'aceasta-i vina lui./ Și-a fost și-o parte'n bun pămînt căzută,/ Și patruzeci o boabă fost-a dînd,/ Și-o seamă șasezeci, și multe-o sută.”/ **Sfîrșitul, Doamne, l-ai****

**păstrat în gînd?/ Că oameni răi, aduși din multe locuri,/ De-acel presimț ce mîn'un lup flămînd/
Spre-alți lupi venind cu biciu și cu batjocuri,/ Bătură omul și-al lui grîu l-au dus/ În lacomul ponor
al lor, în docuri./ El bietul, încrezut în Cel-de-sus,/ În caldul Prier își va'ncinge brîul/ Să semene din
nou, precum ai spus:/ Ei iarăși vor veni să-i prade grîul./ **Și, dacă-i lași Tu, Doamne-așa mereu,
Din mîna cui să simt'aceștia frîul?/ De ce n'ai spus și-aceasta, Doamne-al meu?/ Tăcut, Tu poate
'ngrămădești mânia?/ Ori poate, vai, deși ești Dumnezeu,/ Nu știi nimic ce-amar e'n România?
G. Coșbuc».****

Vă Invităm să descoperiți o analiză a implicării politicianului în literatură: «**„Politicianismul” în mișcarea literară**» („Sămănătorul” nr. 5, 1907): «Mai ales de cînd d. Rădulescu-Motru, scriitorul filozofic interesant și cumpănit, și-a publicat studiul său, bogat în idei, despre „politicianism” și influența lui asupra culturii romînești, acest cuvînt urît și ne-romînesc, ca și păcatul social notezat prin el, a început să fie pomenit și în cercurile noastre literare. Cu dezgust a trebuit să vedem și să constatăm, cum anume scriitori și critici, de micimea, îndrăzneala și cinismul înrudiților sufletești din viața politică, încearcă să încetățenească, în relațiile dintre scriitori și în judecarea activității lor, anume deprinderi deochiate și osîndite chiar și în viața publică de către oamenii întregi. Prin legături de interes cu diferite gazete fără scrupul, prin intrigi șoptite în taină, prin agenți strecurați pe la unele din reviste, prin bănuieli necinstite, prin hulă și minciuni, prin slăvirea prietinelor de ocazie sau complicilor și prin nesocotirea valorilor literare care le sînt streine sau dușmane, prin lingușirea unor scriitori și a publicului, prin atîtea alte „chei false” către sufletul naivilor, ceata „politicianilor” literari caută a pescui în apă turbure, a discredita mișcările literare serioase, a zăpăci pe cetitori, a spori numărul celor înscrisi în cluburile paraponisiștilor, nemulțumiților, dizidenților, aventurierilor și meschinilor conspiratori împotriva bunei rîndueli și cuviințe literare».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-xxxix-parabola-samanatorului-din-public-vie-un-ecou-politicianismul-in-miscarea-literara-publicul-are-nevoe-si-e-lacom-154374.html>

The screenshot shows the Tribuna.ro website interface. At the top, there is a navigation bar with categories: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. Below the navigation bar, the article title is displayed: "2020-Anul Iorga, anul sămănătoriștilor (XXXIX): Parabola Sămănătorului - Din public vie un ecou... - „Politicianismul” în mișcarea literară! - publicul are nevoie și e lacom?". The author's name, Marius HALMAGHI, and the publication date, 28.09.2020 at 00:04, are shown. The article has 532 views and 0 comments. On the right side of the article preview, there is a small image of a woman sitting on a chair, with the text "ANTONIA" and "BENVENUTI" visible.

În: *Tribuna*, 28 septembrie 2020